

1892-08-25

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev

Generel kommentar:

Konvolutten fra Hannovers seneste brev til Rohde har været vedlagt dette brev, for at vise, hvilke omveje, det var på, før det nåede frem til rette adressat.

Omtalte personer:

Alice Hannover

Henrik Pontoppidan

Jens Ferdinand Willumsen

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Johan Rohde har haft sin bror og far med på "Rekreationstour" i Holland, London og Paris. Rohde vil selv videre til Italien, men sommerheden har fået ham til gøre holdt i Golling nær Salzburg, hvor han besøger Henrik Pontoppidan og hustru. Her glæder han sig over Emil Hannovers fremskridt med sin bog om Chresten Købke. Perioden finder han grundlæggende kedelig, men han forventer, at Hannover kan gøre stoffet interessant. Hvad angår Rohdes egne rejseoptegnelser, som Hannover løbende modtager, minder Rohde om, at han er rejst ud som kunstner og skriver som ditto - ikke som kunsthistoriker. Rohdes brev slutter her; en eller flere sider må mangle.

TRANSSKRIFTION

Adr. Hr. Henrik Pontoppidan

Golling bei Salzburg

Oesterreich

D. 25 August 92

Kjære Ven! Tak for Brevene. Den lange Afbrydelse fra min Side ligger i, at jeg har været "paa Rejse". — min Fader trængte til en lille Rekreationstour og tog derfor sammen med min Broder ned til Holland og besøgte mig, hvorefter vi sammen var et Par Dage i London og Paris. Saa tog jeg ad Italien til, men er af en ganske forskrækkelig Varme bleven standset her i Golling, hvorhen jeg var taget for paa Vejen at besøge Henrik Pontoppidan, der bor her med sin Kone.¹ Hvor længe jeg nødes til at opholde mig her, ved jeg naturligvis ikke, men jeg haaber da i næste Uge at kunne slippe herfra; Varmen kan da ikke blive ved. Min Vej gaar da hurtigst muligt til San Gimignano, hvor jeg har tænkt mig Muligheden af at ville kopiere noget og senere til Florents.

Jeg modtog mens jeg var i Holland et Brev fra Dem, som jeg ikke har svaret Dem paa. De fortæller mig der, at De har fuldført Halvdelen af Bogen; dette glæder mig meget, jeg troede De havde meget mere tilbage; det skal blive morsomt til Vinter at tale om den. Jeg længes nu meget efter at De skal faa denne forhaabentlig gode Bog om god gammel Dansk Kunst ud, blant andet Grund fordi jeg haaber den vil give Dem et godt Rygstød. De fortæller mig, at De maa gjøre en Tour til

Berlin i Anledning af Bogen; ja jeg kjender yderst lidt til Berlin og slet intet til Dresden (hvor der maaske godt kunde findes noget), men for mig er der to Steder, der mere end andre minder om en Del af det, jeg mener,

[2]

De vil behandle, og det er Thorvaldsens Museum og München.

— jeg var her i München for kort Tid siden paa Gjennemrejse nærmest for at se *Marées, Böcklin og den skrækkelige Udstilling og tænkte da meget paa Dem og Deres Bog.² Der Jeg vil

ikke sige, at det Indtryk jeg fik af München var af det bedste

— jeg kjedede mig lums, men naar jeg gik omkring i Byen, sad paa Restaurationerne eller svedte paa Samlingerne[,] havde jeg akkurat samme Fornemmelse, samme Indtryk som naar jeg en varm Solskinsdag befinder mig paa 1ste Sal i Thorvaldsens Museum): formodentlig i den Periode, som De har beskæftiget Dem med. Jeg haaber ikke at De decourageres ved at høre, at jeg finder denne Periode kjedelig — jeg kunde tænke mig at De gjorde det samme — ; thi som Willumsen engang sagde i en anden Forbindelse “man kan skildre kjedelige Mennesker overordentlig morsomt og interessant”. —

I dag fik jeg efter et Par Dages Tour i Bjergene, hvorhen vi var tagen for at kjøle os af, et andet Brev fra Dem; Jeg har indlagt Konvolutten da det maaske kan mere Dem at se en Del af dets [brevets] Ople-

velser. Efter at have passeret de paa Konvolutten optegnede Steder gik det til Kjøbenhavn og havnede hos en anden Mand end undertegnede, denne Mand sendte det saa videre i en ny Konvolut, indtil det til sidst fandt mig her.

—

Hvad der i dette Brev var mig en stor Glæde at se, var Meddelelsen om Deres Kones Velbefindende. Send hende mine bedste Lykønskninger og Hilsener.

—

Med Hensyn til min “Journal” da maa De mindes, at jeg ikke er rejst ud som Kunsthistoriker, men som en Maler der vil se den Udvikling[,] hans Fag har naaet i Udlandet, i modsat Fald vilde min Rejse og Arbejde være anderledes anlagt. Jeg har naaet min Hensigt og set — jeg kan godt sige umaadelige Masser af Kunst. For at hjælpe lidt paa Hukommelsen har jeg — med stor Ulyst (paa Rejser er det ikke morsomt at arbejde

paa den Maade) skreven en Huskeseddel, det er den jeg sender dem
[Dem]. Naar vi

— —

* da jeg antager at det interesserer Dem at vide, hvad jeg synes om
Marées,
skal jeg blot her bemærke, at jeg er meget glad ved ham; mere andet Sted.
[resten af brevet mangler]

¹ I et bevaret postkort dateret 16. august 1892 og sendt til München til Johan Rohde, opsummerer Henrik Pontoppidan netop, at han og hustruen forventer Rohde til Golling den følgende torsdag, hvor de vil have sørget for logi til ham. Transskription af postkortet kan ses på henrikpontoppidan.dk

² "den skrækkelige Udstilling" er formentlig Münchens årlige, internationale udstilling, hvis kunstudstilling fandtes på Glaspalast.

Adr. Hr. Henrik Pontoppidan.

D. 25 august 92

Gölling bei Salzburg
Oesterreich.

Kjære Ven! Tak for Brevet. Du saag. Agtendelen fra min
Sids Leppe i, at jeg har været, paa Rejse". Min Fader
bragte til en lille Rekrutimontagne af to dage sammen
med min Broder ned til Holland og brøgt mig, hvorefter
vi sammen var et Par Dage i London og Paris. Saa
jeg i ad Italien til, men is af en ganske forfærdelig
Varme Klem standet her i Götting, hvorefter jeg var taget
for paa Rejse ad nogle Henrik Pontoppidan, der bor her end
i Rom. Hvor længe jeg venter to er givet mig her, end
jag udsat siges ikke, men jeg tænker de i adskilte at lide
at slappe af; Varmen kan de ikke lide vel. Min Uj
gaar de mest muntligt til San Gimignano, hvor
jag har tænkt mig Muligheden af at vil rejse nogle
og senere til Florens.

Is mæske mere jeg var i Holland is Der fra Dem, om
jag ikke har været Dem paa. De fortæller mig det,
at de har fuldstændig Hælsken af Dagen; det glæder mig
meget, is trods de har meget mere tilbage; det skal
blive mæske til Vinter at tale om dem. Jeg tænker om
meget efter at de skal fra dem forbeholdt, god
Dag om god gammel Dansk Kunst ind, har andet
Gode, fordi jeg tænker du vil give Dem et godt Ryk
stod. De fortæller mig, at de mere gerne er i Tiden til
Berlin - Andelen af Dagen i Ja is tynde, ydelt led
til Berlin og det antet til Dresden (hvor det mæske god
kun d. j. det meget), men for mig is er der to Steder, der
men end andre minder om en Del af det, is mere!

De ut beandt, og de i Thorvaldsens Museum og München.
- by var her i München for kort Tid siden paa Gummengips
næst for at se Maries, Döckens og den skikkelige Udstilling
og tænkte de meget paa Dem og den Bog. De byr ikke
ikke sig, at de tushyft igjennem München var af de bedste
- jeg kjender mig kunnsk, men naar jeg gik omkring i Byen,
saa paa Restauratøren eller søde paa Samlingens hand
i altmindst saame Fornemmelser, saame tushyft som naar jeg
en varm Solskins dag opførte mig paa 1de Sal i Thorvaldsens
Museum o: fornemmelst i den Periode, som De har beskrevet
helt Dem med. Jeg tænkte ikke at De besværges ved at høre,
at jeg fandt den Periode kjedelig, - jeg vilde tænke mig at
De ejede de samme -; thi som Willerosem engang sagde i en
anden Fortællelse, man kan skille kjedelige Mennecher overordent
lig morsomt og interessante. -

Saa fik jeg efter en Par Dages Tors i Byen, hvilken var
stærk for at kjende os og, at andet Der fra Dem, der jeg har indlyst
demoralt. De der usædvanlig kan man den at se en Del af de Gje
velser. ~~Den~~ Efterat han passerede de paa Kunststaten og phlegm
stede sig de to Kjortner og harnest hos en anden Mand
ind i det næste. Den Mand sendte det saa videre i en ny Kommi
lition, indtil det til sidst fandt mig her.

Hvad de i dette Ord var mig en stor Glæde at se, var Meddel
sen om Dens Komers Velgørenhed. Tint head min bedste
Rejseselskaber og Høns.

Med Hensyn til min Journal "de naar De er inde, at jeg ikke er rejst
ind som Kunsthistoriker, men som en Maler der vil se den Udstilling hans
Fag har været i Udsættelse, i modsat Fald vilde min Rejses og Arbejds
med andet end ondt. Jeg har været min Hensigt og vil - jeg kan godt
sig en anden. Masse af Kunst. For at træde hjælpes lidt paa Viden
møder her. - med stor Ulykke i paa Rejsen er det ikke morsomt at arbejde
paa den Maade) skrive en Husholdning, det er den jeg sendte dem. Naar vi

+ Da jeg antager at de interesser Dem at ind, hvad jeg spørger om Maries,
stall jeg det her bemande, at jeg er meget glad ved ham, men andet sted